

Studijní a vědecká knihovna
Plzeňského kraje

Roční zpráva o výkonu regionálních funkcí v Plzeňském kraji za rok 2024

Plzeň 2025

Studijní a vědecká knihovna
Plzeňského kraje

Roční zpráva o výkonu regionálních funkcí v Plzeňském kraji za rok 2024

Obsah

1. Legislativa	3
2. Počet knihoven.....	4
3. Výkon a financování regionálních funkcí v jednotlivých pověřených knihovnách	5
Městské kulturní středisko Blovice - knihovna	5
Městská knihovna Dobřany	5
Městská knihovna Boženy Němcové v Domažlicích	6
Městská knihovna Horažďovice.....	7
Městská knihovna Klatovy	7
Městská knihovna Kralovice	8
Městská knihovna Manětín	9
Městská knihovna Nepomuk.....	10
Městská knihovna Planá.....	10
Městská knihovna Plasy	11
Knihovna města Plzně, p.o.	12
Městská knihovna Přeštice	12
Městská knihovna Rokycany	13
Městská knihovna Stříbro	14
Městská knihovna Sušice	14
Městské kulturní středisko Tachov - knihovna	15
Oddělení vzdělávání a organizace knihovnictví SVK PK (OVOK)	16
4. Hodnocení výkonu regionálních funkcí v pověřených knihovnách.....	18
5. Financování regionálních funkcí	24

1. Legislativa

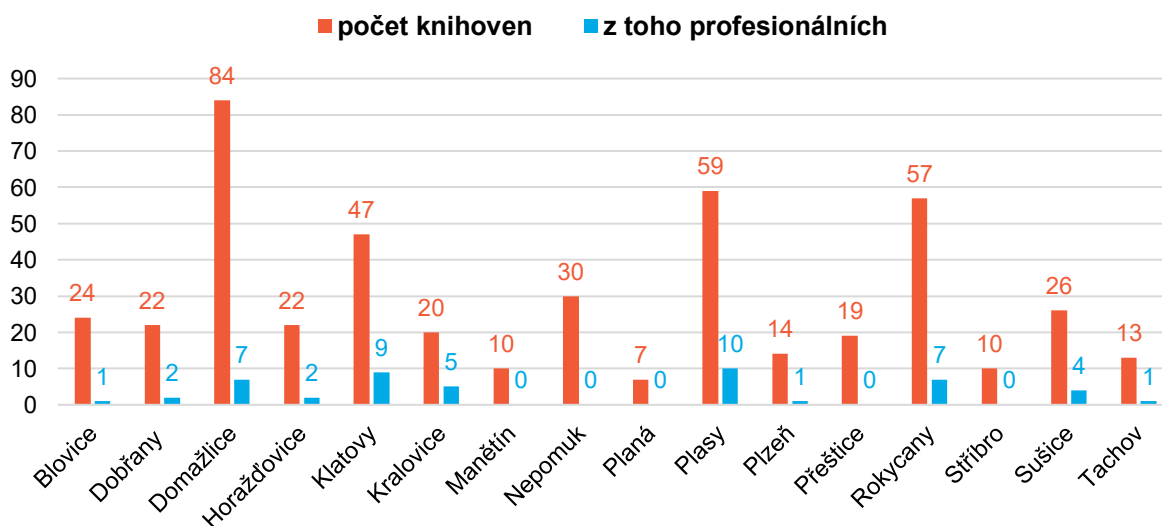
- Výkon regionálních funkcí se v uvedeném roce řídil následující legislativou:
 - Zákon č. 257/2001 Sb., o knihovnách a podmínkách provozování veřejných knihovnických a informačních služeb a návazné prováděcí předpisy (dále jen knihovní zákon);
 - Metodický pokyn ministerstva kultury k zajištění výkonu regionálních funkcí knihoven a jejich koordinaci na území České republiky z roku 2019;
 - Metodický pokyn ministerstva kultury k vymezení standardu veřejných knihovnických a informačních služeb poskytovaných knihovnami zřizovanými a/nebo provozovanými obcemi a kraji na území České republiky (2023)
 - Pravidla poskytování a čerpání finančních prostředků na výkon regionálních funkcí knihoven v Plzeňském kraji, schválená usnesením Rady Plzeňského kraje č. 1083/21 s účinností ode dne 23. 8. 2021;
- Smlouvy uzavřené mezi jednotlivými knihovnami:
 - Písemné smlouvy uzavřené mezi krajskou knihovnou a pověřenými knihovnami s platností od r. 2012 - „Smlouvy o přenesení regionálních funkcí“;
 - Písemné smlouvy uzavřené mezi pověřenými a obsluhovanými knihovnami s platností od r. 2012 - „Smlouvy o poskytování regionálních funkcí“;
- Každoroční usnesení Rady a Zastupitelstva Plzeňského kraje o přidělení neinvestiční dotace obcím na zajištění výkonu regionálních funkcí knihoven na úrovni kraje.

2. Počet knihoven

V Plzeňském kraji v roce 2024 vykazovalo činnost spjatou s výkonem regionálních funkcí 481 knihoven evidovaných u Ministerstva kultury ČR. V tomto počtu jsou zahrnuty: 1 krajská knihovna, 16 smluvně pověřených profesionálních knihoven a 464 obsluhovaných knihoven včetně profesionálních s nárokem na dotaci určenou na výkon regionálních funkcí. V celkovém počtu nejsou zahrnuty vlastní pobočky pověřených knihoven, které vykonávaly knihovnickou činnost přímo v územním obvodu těchto pověřených knihoven a na které se dle ujednání nevztahuje příjem krajské dotace.

V průběhu roku 2024 ukončily svou činnost Místní knihovna Hořehledy (PK Blovice), Místní knihovna Dražovice (PK Sušice) a Místní knihovna Radonice (PK Domažlice). Smlouva o poskytování regionálních služeb byla nově uzavřena s Obecní knihovnou Rybník (PK Domažlice) a Obecní knihovnou Trokavec (PK Rokycany).

V celokrajském měřítku zůstalo i nadále v platnosti celkem 16 smluv o přenesení regionálních služeb mezi krajskou a pověřenými knihovnami nebo jejich zřizovateli. Uzavřené smlouvy zakládaly nárok a byly podmínkou pro každoroční poskytování krajské dotace pověřeným knihovnám na zajišťování regionálních funkcí knihoven.

Počet obsluhovaných knihoven v oblastech působnosti pověřených knihoven v Plzeňském kraji v roce 2024

3. Výkon a financování regionálních funkcí v jednotlivých pověřených knihovnách

Městské kulturní středisko Blovice – knihovna

Obsluhovala 24 veřejných knihoven, z toho 1 profesionální ve Spáleném Poříčí.
<https://www.lidovydumblovice.cz/o-nas/mestska-knihovna/regionalni-sluzby/>.

Na výkon regionálních funkcí (dále jen RF) obdržela knihovna v Blovicích dotaci ve výši 492 440 Kč, celkový úvazek dvou metodiček činil 0,75. Z finančních prostředků kraje bylo na nákup výměnného fondu vynaloženo 128 437,24 Kč, pořízeno bylo 504 svazků knih, z projektu Česká knihovna pak dalších 12 svazků. Celkový roční přírůstek výměnného fondu tvořil 516 knihovních jednotek a roční úbytek 523 svazků.

Veškeré informace byly knihovnicím předávány e-mailovou cestou, telefonicky nebo v průběhu osobní návštěvy metodičky. Poradenská a konzultační činnost se týkala zpracovávání výkazů o činnosti knihoven, evidence a dokumentace, nákupu knih přes distribuční firmy, aktualizace a revize knihovního fondu aj. Knihovnám bylo poskytnuto 99 konzultací a uskutečnilo se 35 metodických návštěv. V prosinci proběhla porada, které se zúčastnilo 8 knihovnic z 6 obsluhovaných knihoven. Knihovnickům byly představeny a nabídnuty možnosti vzdělávání a předána informace o možnosti čerpání dotace na nákup knižního fondu z finančních prostředků Plzeňského kraje.

V Železném Újezdě proběhla aktualizace knihovního fondu, zaktualizováno bylo 980 knih. Revize byla provedena v knihovně v Letinech, zrevidováno bylo 727 knih.

Obsluhovaným knihovnám bylo dodáno 44 souborů knih (3 350 svazků), jednalo se především o beletrii pro dospělé a naučnou literaturu pro děti a mládež. Mnozí knihovníci si knihy rádi vybírají sami a zároveň si je i odváží. Do ostatních knihoven je doprava souborů zajišťována vlastním autem metodičky. Větší knihovny (Štáhlavy, Nezvěstice, Tymákov, Spálené Poříčí, Žákava) si nakupují svůj vlastní fond, a tudíž velké soubory nevyžadují.

Počátkem roku 2024 přešla Městská knihovna Blovice na nový knihovní systém Tritius. Díky dotacím z VISK 3 přechod uskutečnily i knihovny ve Spáleném Poříčí, Milínově, Nezvěsticích a Štáhlavech. K 9. září ukončila svoji činnost Místní knihovna Hořehledy.

Městská knihovna Dobřany

V roce 2022 obsluhovala 22 veřejných knihoven, z toho 2 knihovny profesionální – Stod a Štěnovice. <https://www.dobransy.cz/mesto-dobransy/organizace-mesta/organizacni-slozky/mestska-knihovna-dobransy/>

Úvazek metodika činil 0,58. Na výkon regionálních funkcí byla přidělena dotace ve výši 451 404,00 Kč, z čehož 160 513,65 Kč bylo vynaloženo na nákup výměnného fondu. Z této částky bylo pořízeno 655 knihovních jednotek, darem a z projektu Česká knihovna pak bylo získáno dalších 87 svazků. Roční úbytek výměnného fondu činil 633 svazků. V průběhu roku proběhly 2 porady, jichž se zúčastnilo 17 osob, a 1 seminář s 9 účastníky. Seminář se věnoval automatizovanému knihovnímu systému Tritius, na nějž MěK Dobřany přešla v roce 2024, možnostem využití programu v

obsluhovaných knihovnách, novému online katalogu a rezervacím knih u pověřené knihovny.

Do obsluhovaných knihoven bylo distribuováno celkem 72 výměnných souborů, které dohromady čítaly 5 104 knihovních jednotek. Bylo vykázáno 6 konzultací a 62 metodických návštěv, v jejichž průběhu nebyl shledán žádný zásadní problém v chodu obsluhovaných knihoven. Konzultace probíhaly dle potřeb knihovníků v Městské knihovně Dobruška, telefonicky či e-mailovou cestou. Revize ani aktualizace knihovních fondů ve sledovaném roce neprobíhaly.

Městská knihovna Boženy Němcové v Domažlicích

Vykonávala regionální činnost v 84 knihovnách, z toho v 7 profesionálních – Bělá nad Radbuzou, Holýšov, Horšovský Týn, Kdyně, Klenčí pod Čechovem, Poběžovice a Staňkov. <https://www.mekbn.cz/>. V průběhu roku byla zrušena Místní knihovna Radonice a nově otevřena Obecní knihovna Rybník.

Metodickou činnost zajišťovaly 2 odborné pracovnice, kromě toho byly využívány i odborné znalosti ředitelky, ekonomky a dalších pracovníků pověřené knihovny. Zásadní změnou byl přechod MĚKBN na nový knihovní systém Tritius. Velkou pozornost bylo nutné věnovat nejen změnám ve všech nastaveních výstupních sestav, ale i každodenní práci v novém programu. Změna se dotkla i obsluhovaných knihoven zapojených v systému REKS.

Na výkon regionálních funkcí pro rok 2024 byla přidělena dotace ve výši **1 723 541 Kč**. Výměnný fond byl pořízen za částku 505 093 Kč. Z finančních prostředků kraje bylo nakoupeno celkem 1 527 knihovních jednotek, dalších 23 svazků získala knihovna z projektu Česká knihovna či darem. Z výměnného fondu bylo vyřazeno celkem 418 knihovních jednotek.

V průběhu roku byly uspořádány 2 porady a 3 semináře pro knihovníky obsluhovaných profesionálních a neprofesionálních knihoven v celkovém počtu 78 účastníků. Po poradě pro dobrovolné knihovníky následovala přednáška PhDr. Věry Závacké na téma Jan František Hruška. Po poradě profesionálních knihoven se knihovnice zúčastnily komentované prohlídky sládkovského dolu „Na Kole“. Pro knihovnice využívající knihovní systém REKS (MK Houstoň, Koloveč, Čermná, Mrákov, Postřekov, Puclice a Velký Malahov) bylo uspořádáno školení knihovního systému Tritius.

Pracovnice pověřené knihovny byly v neustálém kontaktu s knihovnicemi z obsluhovaných knihoven, kromě osobních návštěv byla využívána také komunikace elektronickou cestou formou SMS či e-mailem. Ze strany pověřené knihovny proběhlo 141 metodických návštěv, při kterých byly poskytovány konzultace ohledně využívání automatizovaných systémů Clavius a Tritius, zejména ve spojení s novými a méně často se opakujícími operacemi (přihlášky čtenářů v souvislosti s GDPR, nastavení revize, tisku závěrečného protokolu po ukončení revize aj.).

Bylo zaznamenáno 38 konzultací zaměřených na pomoc při tvorbě výměnných souborů při osobních výběrech knihovníků, na způsob vyplňování nově aktualizovaných statistických výkazů a předávání informací o novinkách z oblasti knihovnictví.

Obsluhovaným knihovnám bylo dodáno celkem 95 výměnných souborů v celkovém počtu 11 607 svazků knih. V průměru bylo na každou knihovnu dodáno 150 knih. Některé knihovny si z kapacitních důvodů raději půjčují soubory o méně než 60

svazcích. Tyto „neúplné“ soubory nejsou do celkového počtu zapůjčených výměnných souborů započítávány. Velmi oblíbenou je služba *Objednej odložení a Rezervace knih*.

Revize či aktualizace fondu proběhla v MK Houstoň, MK Puclice a MK Chotiměř. V Houstouni bylo zrevidováno 5 606 knih. Při revizi byly zjištěny určité nesrovnalosti, které jsou dosud v řešení, proto není revize ještě uzavřena. MK Puclice se zapojila do REKS, s pomocí metodíček bylo do systému zaneseno 440 knih. MK Chotiměř získala darem od obce a občanů 25 knih, které byly řádně zapsány do přírůstkového seznamu.

Městská knihovna Horažďovice

Obsluhovala celkem 22 knihovny, z toho 2 profesionální - Nalžovské Hory a Pačejov. <http://www.knihovna.horazdovice.cz/RegSluOK.php>.

Úvazek metodíčky činil 0,63. Pověřená knihovna obdržela na výkon regionálních funkcí dotační částku ve výši **451 404 Kč**, z toho na nákup výměnného fondu vynaložila 120 217,72 Kč. Roční přírůstek výměnného fondu nakoupený z těchto prostředků tvořil 458 knihovních jednotek a roční úbytek činil 511 knihovních jednotek. V průběhu roku byla uspořádána 1 odborná porada, které se zúčastnilo 6 knihovníků. Tématem porady bylo vzdělávání pracovníků, vzdělávání seniorů, dotační tituly Plzeňského kraje, zajímavé weby pro knihovníky a aktualizace webových stránek knihovny. Bezprostředně po poradě následovalo školení s tématem *Knihovna pro všechny aneb Multikulturní knihovna*.

Poradenská a konzultační činnost probíhala ve všech knihovnách, bylo vykázáno 81 telefonických, elektronických a osobních konzultací. Během roku bylo uskutečněno 22 metodických návštěv. V rámci cirkulace fondu bylo poskytnuto 99 souborů knih v počtu 3 075 svazků. Každá knihovna obdržela ve výměnných souborech nejméně 120 knih. Obsluhované knihovny si také mohly vybrat vyřazené časopisy z pověřené knihovny. Této možnosti využilo 9 knihoven, kterým bylo darováno 584 kusů vyřazených časopisů.

Revizní práce za pomoci metodíček probíhaly v Obecní knihovně Svěradice, kde bylo zrevidováno 1 128 svazků, a v Místní knihovně Kvášňovice, kde bylo zrevidováno 932 svazků.

Všechny obsluhované knihovny mají vlastní webové stránky, knihovny v Hejné, Komušíně a Kejnicích provozují vlastní facebookové stránky.

Městská knihovna Klatovy

Poskytovala služby 47 knihovnám, z toho 9 profesionálním – Chudenice, Janovice, Kolinec, Měčín, Nýrsko, Plánice, Strážov, Švihov a Železná Ruda. V počtu neprofesionálních knihoven je zahrnuto i 6 poboček – Habartice, Kydliny, Luby, Štěpánovice, Tajanov a Vícenice. <http://www.knih-kt.cz/regslu.php>.

V roce 2024 započala výstavba nové budovy ve Štěpánovicích, kde bude sídlit i místní knihovna. Její otevření je plánováno na leden/únor 2025.

Úvazky metodíčky a ostatních zainteresovaných pracovníků pověřené knihovny činily 1,08. Kromě pracovnice regionálního oddělení zahrnoval i částečný úvazek ekonoma, řidiče a pracovníka katalogizace. Na výkon regionálních funkcí obdržela knihovna dotaci ve výši **964 363 Kč**, na nákup knihovního fondu bylo vynaloženo

254 044,80 Kč. Celkem bylo z dotační částky do výměnného fondu nakoupeno 1 028 svazků knih, dalších 56 knih bylo pořízeno z jiných zdrojů. Roční úbytek výměnného fondu činil 2 216 knihovních jednotek.

V průběhu roku proběhly 2 porady pro profesionální pracovníky a 1 porada pro neprofesionální knihovníky, celkem se zúčastnilo 30 knihovníků. Bylo vykázáno 69 konzultací a 119 metodických návštěv. Poradenství pro pracovníky knihoven bylo zaměřeno na oblast automatizace knihovnických systémů, především Tritius REKS, a na informace z knihovnické oblasti včetně rozsáhlého informačního servisu úřadům. Knihovny byly seznámeny s možností nákupu zlevněných knih a s nabídkami besed s autory. Vzdělávání bylo zaměřeno na zlepšení počítačové a mediální gramotnosti, velké oblibě se těšil i periodický seminář *Čtenářské trendy*, který je směřován k výměně zkušeností, poznatků či informací o čtenářských požadavcích. Bylo uspořádáno 6 vzdělávacích akcí s celkem 52 účastníky. Městská knihovna Klatovy působí jako distribuční místo pro knihy z projektu Česká knihovna, zároveň zprostředkovává i předávání knih vyřazených z fondů jednotlivých knihoven do knihoven, které o ně projeví zájem.

Výměnné soubory obdržely všechny obsluhované knihovny. Profesionální knihovny ve Strážově a Plánici požadovaly soubory o menším objemu. Celkem bylo distribuováno 186 souborů v celkovém počtu 12 166 svazků.

Revize knihovních fondů probíhaly pomocí AKS programů Clavius nebo Tritius v knihovnách Plánice, Kolinec, Švihov a Janovice nad Úhlavou. Revize z roku 2023 byly uzavřeny v knihovnách Číhaň, Chudenice, Nýrsko a Železná Ruda.

Městská knihovna Kralovice

Ve sledovaném roce vykonávala regionální činnost celkem ve 20 knihovnách, z toho ve dvou profesionálních knihovnách v Kožlanech a Žihli.

<http://www.knihovnakralovice.cz/cs/sluzby/regionalni-sluzby/>.

Pro práci metodika bylo vyčleněno 0,4 úvazku, avšak na činnostech zajišťujících regionální funkce se podílely celkem 3 pracovníce.

Celková výše dotace činila **410 367 Kč**, na nákup knihovního fondu bylo vynaloženo 149 258,93 Kč, z této částky bylo nakoupeno 572 knihovních jednotek a 10 svazků tvořily dary. Roční úbytek výměnného fondu činil 1 468 svazků.

Pro knihovníky z obsluhovaných knihoven byly uspořádány 2 porady, kterých se účastnilo 21 pracovníků. V rámci zhodnocení dosavadní činnosti byla hlavně věnována pozornost dotačnímu titulu *Nákup knižního fondu knihoven v Plzeňském kraji pro rok 2024*. Této možnosti využily obě profesionální knihovny – Obecní knihovna Žihle i Městská knihovna Kožlany, které mohly čerpat částku 20 000 Kč.

Na prosincové poradě byl projednán způsob vyplňování aktualizovaných statistických výkazů KULT (MK) 12-01 za rok 2024. Zároveň byla zhodnocena činnost v rámci regionu a v rámci informací z metodických návštěv byly představeny tři knihovny, které v posledním období prošly kvalitativní změnou interiéru. Jednalo se o knihovny v Liblíně, Kozojedech 1 (ZŠ) a Chříči.

Součástí obou porad byly vzdělávací semináře. Na prvním semináři, jenž byl prezentací nakladatelství Starý most, byly knihovnice seznámeny s historií a knižní produkcí tohoto nakladatelství a zároveň měly možnost prohlédnout si nejnovější tituly. Na druhém semináři se knihovnice dozvěděly, jak na přípravu zprávy o činnosti knihovny.

V obsluhovaných knihovnách proběhlo 35 metodických návštěv, většina za účasti knihovníka z obsluhované knihovny. Byly provedeny kontroly činnosti a řešily se otázky spojené s běžným provozem. V průběhu roku bylo do knihoven distribuováno 47 výměnných souborů o celkovém počtu 4 208 svazků. Knihovny obdržely 1-3 soubory sestavené na základě vlastních požadavků a potřeb.

Městys Liblín se opakovaně zapojil do soutěže Vesnice roku, v jejímž rámci se představovala i knihovna v dané obci.

Městská knihovna Manětín

Pověřená knihovna Manětín je zřízena jako organizační složka města a zajišťovala služby pro 10 neprofesionálních knihoven ve svém obvodu.

<https://www.manetin.cz/mesto/knihovna/>, <https://katalog.manetin.cz/>

Úvazek metodické pracovnice byl vyčíslen na 0,3.

Výše dotace činila 205 184 Kč. Z vynaložené částky 54 113 Kč bylo do výměnného fondu nakoupeno 211 svazků knih a z příspěvků zřizovatelů obsluhovaných knihoven i z jiných zdrojů bylo pořízeno dalších 196 knihovních jednotek. Na nákup nemalou měrou přispěly obce Mladotice, Bezděrov, Hvozď, Dražď, Štichovice a Nečtiny. Knihy zakoupené z těchto prostředků byly přednostně zapůjčeny knihovnám v těchto obcích a řádně písemně označeny nápisem, kdo přispěl na pořízení knih. Roční úbytek výměnného fondu činil v tomto roce 40 svazků.

V prosinci se v MěK Manětín konala porada pro knihovníky z neprofesionálních knihoven, které se zúčastnilo 7 knihovnic a 1 host. Přítomní byli seznámeni s novinkami v oblasti vzdělávání, s novými jmény v české literatuře a se zajímavými knižními novinkami. Dále byli informováni o dotačním titulu Plzeňského kraje na pořízení knihovního fondu. Součástí porady byl i seminář na téma Práce s katalogem – vyhledávání. Každá obsluhovaná knihovna disponuje již od roku 2019 plně funkčním on-line katalogem VuFind, který je přístupný internetovou cestou čtenářům i knihovníkům. Knihovnice si zopakovaly možnosti vyhledávání jednotlivých titulů a připomněly si důležitost šíření této dovednosti mezi čtenáře i širokou veřejnost. Na semináři byly rovněž probrány zásady při vyplňování statistických výkazů a byla připomenuta možnost zapojit se do projektu „Digitální odysea“.

V obsluhovaných knihovnách proběhlo 19 metodických návštěv a poskytnuto 15 individuálních konzultací. Revize knihovního fondu ve sledovaném roce neprobíhaly. Obsluhované knihovny obdržely v průběhu roku 31 výměnných souborů, jež obsahovaly celkem 1 379 svazků knih. Převážnou část tvořily knihy z výměnného fondu, hlavně novinky, menší část pak knihy z fondu pověřené knihovny.

Dětsí čtenáři v Manětíně, Mladoticích, Hvozďě a Zhořci se jako každoročně opět zapojili do akce Poznávejte přírodu a za odměnu přijďte do ZOO. Tato akce je hodnocena jako velice prospěšná; děti, které se do soutěže zapojily, navštěvují knihovnu pravidelně i po splnění základních podmínek soutěže. Ty splnilo 36 dětí. Knihovny v Nečtinech a Bezděrově připravily akci Pasování prvňáčků na čtenáře. Tuto akci pořádají knihovny již několik let. Pověřená knihovna v Manětíně je již od roku 2021 zapojena do projektu Bookstart v kategorii 3–6 let. S tímto projektem seznámila i kolegyně z obsluhovaných knihoven.

V roce 2024 došlo u obsluhovaných knihoven k několika změnám. Pracovní poměr ukončila M. Klustová, knihovnice z Vlkošova, od roku 2025 bude provoz knihovny zajišťovat Anna Šedivcová. Knihovna se zároveň přestěhovala na adresu Vlkošov 41. Do jiné budovy se přestěhovala i knihovna v Dražni (Dražeň 36). Všechny obsluhované knihovny mají svůj online katalog a také souborný katalog VF. Žádná z obsluhovaných knihoven zatím nemá AKS, a to z personálních důvodů.

Městská knihovna Nepomuk

Pověřená knihovna poskytovala služby 30 neprofesionálním knihovnám. V obvodu působnosti pracují pouze malé místní knihovny na území poměrně rozlehlého regionu. <https://www.nepomuk.cz/obcan/mestska-knihovna/>.

Pracovní úvazek metodičky byl vyčíslen na 0,85. Dotace na výkon regionálních funkcí činila 615 551 Kč, do výměnného fondu bylo zakoupeno 585 svazků v hodnotě 154 660,88 Kč. Roční úbytek činil 405 knih.

Poradenská a metodická činnost byla zaměřena na průběžné poskytování pokynů k vedení řádné knihovnické dokumentace, na způsob provádění revizí a aktualizací. Pozornost byla věnována odborné pomoci při zaškolování nových knihovníků při předání nebo převzetí knihoven. Bylo poskytnuto 52 konzultací a vykázano 35 metodických návštěv. Knihovnice z obsluhovaných knihoven byly průběžně informovány o nabídkách školení a možnostech nákupu knih z prostředků obcí.

V průběhu roku byla pro knihovníky uspořádána 1 porada s 10 knihovnicemi a seminář, jehož se účastnilo 7 pracovníků z obsluhovaných knihoven. V rámci porady byly dány pokyny k vyplňování ročních statistických výkazů, k využití MVS a projednány organizační záležitosti v jednotlivých knihovnách. Seminář byl zaměřen na problematiku plnění standardů veřejných knihovnických a informačních služeb a na způsoby evidence knihovního fondu. Rovněž byly diskutovány služby knihoven knihovnám.

Do obsluhovaných knihoven bylo rozvezeno celkem 74 souborů knih v celkovém počtu 3 650 svazků, převážnou část tvořily knižní novinky. Ve sledovaném roce byla provedena revize knihovního fondu v Obecní knihovně Třebčice.

Městská knihovna Planá

V roce 2024 obsluhovala v rámci svého regionu 7 neprofesionálních knihoven. <https://knihovnaplana.webk.cz/pages/strediskove-knihovny.html>.

Úvazek metodické pracovnice činil 0,2. Na výkon regionálních funkcí obdržela knihovna dotační částku ve výši 143 629 Kč, z toho na nákup knih bylo vynaloženo 67 879 Kč. Do výměnného fondu bylo z těchto prostředků nakoupeno 303 svazků a z prostředků zřizovatelů obcí bylo do regionálního fondu nakoupeno dalších 153 knihovních jednotek. Pověřená knihovna využívala nabídek z internetového prodeje, nákup byl zaměřen na požadavky jednotlivých knihoven a byla preferována především beletrie. Roční úbytek fondu tvořilo 4 400 svazků, jednalo se převážně o zastaralou literaturu a duplicitní tituly.

Obsluhované knihovny obdržely od pověřené knihovny celkem 15 souborů knih v celkovém počtu 2 393 knihovních jednotek, náklady na dopravu hradilo Město Planá. Svůj vlastní fond mají pouze knihovny v Bezručicích, Černošíně a Konstantinových Lázních. Revizní práce za pomoci metodických neprobíhaly.

V průběhu roku byla pro knihovníky z neprofesionálních knihoven připravena porada včetně semináře, pozvánky byly rozeslány všem knihovnám. Setkání se bohužel neuskutečnilo, knihovnice se omluvily z důvodu nemoci a pracovního vytížení. Z tohoto důvodu probíhala hlavně externí poradenská činnost, bylo vykázáno 5 odborných konzultací delších než 30 minut. V průběhu 10 metodických návštěv v obsluhovaných knihovnách, spojených zároveň s předáním výměnných souborů, byly zodpovězeny dotazy knihovníků, zřizovatelů knihoven, ale i čtenářů. Zároveň byly kontrolovány zápisy v deníku knihovny, výpůjční sáčky, seznamy čtenářů či řazení fondu v regálech podle tematických skupin. Do knihoven byly dodány také propagační materiály informující o knihovnických akcích.

Zřizovatelé všech sedmi základních knihoven přispívali na nákup knih do výměnného fondu částkou 15 Kč na jednoho obyvatele obce zapojené do systému výkonu regionálních funkcí. Celková částka činila 55 455 Kč. Tyto finanční prostředky byly využity na nákup knihovního fondu.

Obecní knihovna v Černošíně se přestěhovala do nově vzniklého multifunkčního centra, čímž získala větší prostory.

Městská knihovna Plasy

Pověřená knihovna obsluhovala 59 knihoven, z toho 10 profesionálních – Chrást, Heřmanova Huť, Horní Bříza, Kaznějov, Líně, Nýřany, Tlučná, Třemošná, Vejprnice a Zruč-Senec. http://knihovna.plasy.cz/?p=seznam_knihoven_region.

Na výkon regionálních funkcí jí byla přidělena dotace ve výši 1 210 583 Kč, z níž bylo 338 153 Kč vynaloženo na nákup 1 227 knihovních jednotek. Z jiných zdrojů knihovna získala 26 knihovních jednotek. Ve sledovaném roce byly odepsány 2 knihovní jednotky. Na výkon regionálních funkcí byl stanoven úvazek 1,3.

V průběhu roku bylo do knihoven rozvezeno 187 výměnných souborů s 11 077 svazky, doprava byla zajišťována služebním autem knihovny v Plasích.

Byly uspořádány 2 porady celkem s 32 účastníky a 4 semináře celkem se 62 účastníky. Tématem setkání byly přednášky *100 let knihovny v Trnové, Američané v Plzni*, prezentace nakladatelství *Starý most* a prezentace firmy *Albi*.

Metodická a konzultační činnost byla prováděna průběžně, přičemž se uskutečnilo 101 konzultací a proběhlo 81 metodických návštěv. Obsluhované knihovny obdržely knihy z dotace Česká knihovna a dle potřeby tiskoviny v podobě knižních lístků, průkazek, fólií apod. Knihovnicím byla poskytována praktická pomoc při zpracování statistických výkazů a při revizích knihovního fondu. Aktuální informace o chodu knihoven byly zprostředkovávány pomocí e-mailové komunikace, telefonních rozhovorů, konzultací a metodických návštěv.

V roce 2024 proběhla revize fondu v knihovně v Ledcích, zrevidováno bylo 1 163 svazků. V knihovně v Mrtníku a v Horní Bříze došlo k výměně knihovnic. Obě byly řádně zaučeny. Knihovně v Žebnici byla poskytnuta praktická podpora při vzdělávacích a kulturních akcích. V Žichlicích proběhl servis AKS.

V září se pracovnice pověřené knihovny zúčastnily odborného semináře s názvem *Co venkovské knihovny umějí a mohou*, který se tentokrát konal v Praze.

Knihovna města Plzně, p. o.

Pověřená Knihovna města Plzně, p. o., obsluhovala v rámci výkonu regionálních funkcí celkem 14 knihoven, z toho 1 profesionální ve Starém Plzenci a 1 neprofesionální v Letkově. <https://knihovna.plzen.eu/knihovny-a-kulturni-zarizeni/knihovny/pobocky.aspx>.

Pracovní úvazek metodičky byl vyčíslen na 0,75, na výkonu regionálních funkcí se zároveň podílelo několik pracovníků pověřené knihovny.

Přidělená dotační částka činila 287 257 Kč, na nákup knihovního fondu bylo vynaloženo 72 856,47 Kč. Do výměnného fondu bylo z těchto prostředků nakoupeno 285 svazků. Z prostředků obcí byly zakoupeny a zpracovány pouze 4 knihovní jednotky. Z dalších zdrojů bylo pořízeno 929 knihovních jednotek. Roční úbytek činil 498 svazků. Na nákup stálého knihovního fondu byla z prostředků obcí vynaložena částka 165 994,27 Kč, z níž byly zakoupeny a zpracovány především periodika.

Během roku se uskutečnilo 57 metodických návštěv. Nejvíce se na nich podílela náměstkyně KMP, která se zaměřila na organizaci připravované ankety mezi návštěvníky knihoven, kdy po pěti letech proběhl *Průzkum spokojenosti se službami KMP* v celé síti KMP včetně obsluhovaných knihoven (pol. dubna – pol. června). Tématem dalších návštěv byla kontrola evidence periodik, neevidovaných dokumentů a proces odpisů. Agenda běžného provozu byla řešena v rámci 107 konzultací.

V závěru roku byla uspořádána porada, které se zúčastnily 4 knihovnice z obsluhovaných knihoven. Tématem bylo tradičně zhodnocení roční činnosti knihoven, vývoje návštěvnosti uživatelů a změn ve čtenářském chování (menší počet uskutečněných výpůjček při větším počtu návštěv než v předchozích letech).

KMP připravila pro pracovníky obsluhovaných knihoven 4 vzdělávací akce. V únoru se uskutečnila přednáška PhDr. Z. Hájkové z JVK *Francouzské knihovny a francouzské knihovnictví*, v dubnu proběhla exkurze do Knihovny Západočeského muzea, v říjnu odborná exkurze do Archivu města Plzně a v prosinci prezentace výsledků *Průzkumu spokojenosti se službami*.

Do obsluhovaných knihoven bylo dodáno 115 výměnných souborů s celkovým počtem 4 395 knihovních jednotek. Průměr výpůjček na jednu knihovnu činil 314 knihovních jednotek. Každá knihovna obdržela v průměru 8,2 souborů, knihy byly rozváženy služebním vozidlem KMP.

Revize a aktualizace knihovního fondu proběhly v knihovnách v Červeném Hrádku, v Bílé Hoře a Božkově. Bylo zrevidováno 19 753 knihovních jednotek a zaktualizováno 500 svazků. V knihovně v Bílé Hoře se nedohledaly 2 knihovní jednotky, ve zbylých knihovnách nebyly zjištěny žádné ztráty. V průběhu roku proběhl v knihovně ve Starém Plzenci proces dohledávání nezrevidovaných knihovních jednotek během revize, jež se konala v roce 2023, a byl uzavřen s výslednou ztrátou 31 knihovních jednotek.

Městská knihovna Přeštice

Knihovna obsluhovala 19 neprofesionálních knihoven, v obvodu její působnosti nevykonávala činnost žádná profesionální knihovna.

<https://knihovnaprestice.webk.cz/pages/reg.html>.

Úvazek metodičky činil 0,83. Na výkon RF byla knihovně přidělena dotace ve výši 389 849 Kč, z čehož bylo na nákup knih do výměnného fondu vyčleněno 103 659,48 Kč. Z této částky bylo pořízeno 382 svazků. Roční úbytek výměnného fondu činil 382 knihovních jednotek.

V závěru roku proběhla porada pro knihovníky z obsluhovaných knihoven, které se zúčastnilo 11 knihovnic. Hlavním tématem byla především knihovnická agenda zaměřená na statistické výkaznictví, provádění revizí a obměnu souborů. Knihovnám byla nabídnuta možnost využít služeb SVK PK za účelem proškolení seniorů v práci s chytrými telefony a tablety. Poradenská činnost byla poskytována průběžně, bylo vykázáno 44 metodických návštěv a 11 odborných konzultací. V průběhu roku bylo do knihoven distribuováno 37 souborů o velikosti 3 874 svazků. Složení souborů a jejich expedice byla prováděna dle požadavků jednotlivých knihovníků, doprava byla zajišťována autem Městského úřadu Přeštice.

Za pomoci metodičky byla dokončena revize KF v Merklíně, jež byla započata již v roce 2023. Celkem bylo zrevidováno 5 792 knihovních jednotek a zaktualizováno 5 661 knihovních jednotek. Další revize, již bez přítomnosti metodičky, proběhly v knihovnách Horušany, Lužany, Roupov a Zálesí.

Městská knihovna Rokycany

Ve svém obvodu působnosti poskytovala pověřená knihovna služby celkem 57 základním knihovnám, z toho 7 profesionálním – Holoubkov, Hrádek, Mirošov, Radnice, Strašice, Stupno, Zbiroh. Smlouvu o poskytování regionálních služeb nově uzavřela s Obecní knihovnou Trokavec. Přepočtený úvazek pro výkon RF byl 1,2 a na činnosti regionálního oddělení se zároveň podílelo několik pracovníků.

<https://knihovnarokycanyregion.webk.cz/pages/knihovny-regionu.html>

Pověřená knihovna obdržela dotaci ve výši 1 149 028 Kč, na nákup knihovního fondu bylo vynaloženo 472 486,25 Kč. Z těchto prostředků bylo nakoupeno 1 664 svazků.

Pro pracovníky z obsluhovaných knihoven byly v průběhu roku uspořádány 2 porady včetně seminářů, kterých se účastnilo 23 knihovnic. Téma červnové porady se dotýkalo aktualizace knihovního systému Koha, statistických výsledků ročního výkazu o knihovně za rok 2023, možností vzdělávání, projektu Benchmarking knihoven a soutěže Magnesia Litera. Následovala beseda se spisovatelkou Ivou Procházkovou. Listopadová porada byla zaměřena na změny ve statistickém výkazu, možnosti vzdělávání a školení knihovníků, byly zmíněny dotační programy. Rovněž i po této poradě následovala beseda, tentokrát s autorkou cestopisu, poutnicí do Santiaga de Compostela, Terezií Falátovou.

V průběhu roku bylo evidováno 106 individuálních konzultací, nejčastěji ústní a telefonické, a proběhlo 95 metodických návštěv. Do knihoven bylo rozvezeno 105 souborů s počtem 11 603 svazků. Metodické návštěvy zahrnovaly opakované instrukce zaměřené na používání systémů Clavius, Tritius a Koha, byly prováděny jednoduché úpravy a kontroly nastavení systému, případně doporučeno pořízení aktuální verze či servisní zásah správců programu. Do regionálního automatizovaného knihovního systému (RAKS) Koha se zapojily další dvě knihovny, a to Obecní knihovna Vejvanov a Místní knihovna Osek. Celkově bylo v roce 2024 do RAKS zapojeno 11 knihoven rokycanského metodického obvodu. Při metodických návštěvách byly zároveň distribuovány knihy v rámci projektu Česká knihovna či materiály získané od SVK PK.

Ve sledovaném roce proběhla revize ve třech knihovnách – Místní knihovně Raková, Místní knihovně Příkosice a Místní knihovně Holoubkov. Zrevidováno bylo celkem 11 093 knihovních jednotek.

Městská knihovna Stříbro

Regionální činnost probíhala v 10 obsluhovaných knihovnách. V obvodu působnosti pověřené knihovny nevykonávala činnost žádná profesionální knihovna.

<https://www.knihovna-strebro.cz/region/>.

Úvazek pracovnice zajišťující regionální funkce činil 0,40. Pověřené knihovně byla na výkon RF přidělena dotace ve výši 205 184 Kč, z čehož bylo na nákup knihovního fondu vynaloženo 52 347 Kč. Celkem bylo z těchto prostředků nakoupeno 254 titulů a z dalších zdrojů bylo pořízeno 119 knih. Roční úbytek činil 1 520 svazků, i nadále probíhalo vyřazování zastaralé a opotřebované literatury.

V závěru roku proběhla 1 porada určená pro pracovníky z obsluhovaných knihoven, zaměřená na hodnocení každoroční činnosti střediska a přípravu bezchybného vyplňování aktualizovaných statistických údajů. Zároveň byl uspořádán seminář na téma *Zapojení knihoven do projektu Bookstart / S knížkou do života*, do nějž se v roce 2024 díky dotaci Plzeňského kraje zapojila i knihovna v Kladrubech. Porady a semináře se zúčastnily knihovnice ze 4 knihoven.

Během roku se uskutečnilo 27 metodických návštěv a bylo vykázáno 18 konzultací. Do knihoven bylo rozvezeno 25 souborů knih v počtu 1 710 svazků.

Městská knihovna Sušice

Obsluhovala celkem 26 knihoven, z toho 4 profesionální knihovny – Hartmanice, Kašperské Hory, Velhartice a Žichovice.

http://www.knihovnasusice.cz/cz/r_638ni-sluzby.html

Výše úvazku metodičky činila 0,7. Pověřená knihovna obdržela dotaci ve výši 533 477 Kč. Z toho na nákup knihovního fondu vynaložila 133 369 Kč a nakoupila 492 svazků. Dalších 21 knihovních jednotek bylo získáno darem. Roční úbytek výměnného fondu činil 555 knihovních jednotek.

Pro knihovníky z obsluhovaných knihoven byly v průběhu roku uspořádány 3 porady, kterých se zúčastnilo celkem 42 pracovníků. Na březnové poradě byla knihovníkům poskytnuta zpětná vazba k vyplňování statistických výkazů a byly zaktualizovány kontaktní údaje. Po poradě následoval seminář, jež se zabýval využíváním AI v knihovnách. Červnová porada byla výjezdního charakteru, přičemž účastníci navštívili Strahovskou knihovnu čítající asi 300 000 svazků. Na poslední poradě roku byly probrány možnosti žádostí o grant z VISK 3 a doporučeny vzdělávací semináře, zejména k postupu při zadávání údajů do elektronického sběru dat.

V průběhu roku bylo do obsluhovaných knihoven služebním autem MěÚ Sušice expedováno 111 souborů knih, které obsahovaly celkem 5 288 svazků. Při 65 metodických návštěvách bylo navštíveno všech 26 knihoven v regionu. Poskytnuto bylo 117 konzultací.

Revize vlastního knihovního fondu proběhla v knihovně v Kašperských Horách, kde zrevidovali 8 173 svazků, a v knihovně v Žichovicích, kde bylo zrevidováno 8 597

svazků. V Hrádku u Sušice se vzhledem k nevyhovujícímu prostoru rozhodli pro zmenšení a úpravu knihovny. Obec zakoupila pro čtenáře několik čtecích zařízení a nainstalovala do nich e-knihy a e-audioknihy. Ke konci roku podala výpověď knihovna v Dražovicích, kde komerční zájem obce převýšil nad malou návštěvností knihovny.

Městské kulturní středisko Tachov – knihovna

Poskytovala služby 13 knihovnám, z toho 1 profesionální knihovně v Boru.

<http://www.mks.tachov.cz/tachovska-mestska-knihovna.html>.

Metodickou činnost vykonávala 1 pracovnice na plný úvazek. Pověřená knihovna hospodařila s přidělenou dotační částkou 266 739 Kč, na nákup knihovního fondu vynaložila 66 685 Kč. Z těchto prostředků bylo do výměnného fondu nakoupeno 233 svazků. Z prostředků zřizovatelů bylo zakoupeno 503 knih v celkové částce 144 517 Kč. Dalších 8 titulů obdržela knihovna darem. Roční úbytek výměnného fondu činil 3 972 knihovních jednotek. Jednalo se o svazky ve vícero vydáních, opotřebované a zastaralé knihy, které nebyly 10 let půjčovány.

Konzultace a poradenství probíhaly na základě potřeb a požadavků knihovnic. Pro pracovníky z obsluhovaných knihoven byly uspořádány 2 porady, jichž se zúčastnilo celkem 7 knihovnic, a 3 semináře s celkem 8 účastníky. Obsahem bylo vyplňování aktualizovaného statistického výkazu KULT (MK) 12-01, práce s automatizovaným knihovnickým systémem Koha, způsob vyřazování knihovního fondu a nedobytných výpůjček, dále informace o knihovnických akcích, besedách aj.

Většina otázek byla řešena také přímo v jednotlivých knihovnách při metodických návštěvách, jichž proběhlo celkem 31. Během nich byly knihovnice, kromě výše uvedeného, také instruovány o způsobu doplňování a výměně knihovního fondu, o knihovnické evidenci a odpisech, zveřejňování údajů na webových stránkách a o potřebě aktivní práce se čtenáři.

Do knihoven bylo expedováno 31 výměnných souborů v celkovém počtu 3 081 svazků. Cirkulace knih probíhala pravidelně v půlročních intervalech, případně dle potřeb jednotlivých knihoven. Největší zájem o tuto službu projevily knihovny v Chodové Plané a ve Starém Sedlišti.

V roce 2024 podaly Městská knihovna Tachov a Městská knihovna Bor žádost o dotaci z programu VISK 3. Tachov žádal o dva inteligentní dotykové panely K-BOD pro online katalog, zatímco Bor usiloval o financování knihovního systému Koha.

Novinkou bylo zapojení MěK Tachov a MK Chodová Planá do projektu Bookstart / S knížkou do života, který podporuje rozvoj čtenářství od nejútlejšího věku.

Oddělení vzdělávání a organizace knihovnictví SVK PK (OVOK)

Oddělení OVOK řešilo v roce 2024, stejně jako v předchozích letech, úkoly a povinnosti vyplývající ze zákona č. 257/2001 Sb., který krajským knihovnám ukládá povinnost zabezpečovat koordinaci a plnění regionálních funkcí (dále jen RF) v kraji, a dále úkoly a povinnosti vyplývající z požadavků Knihovnického institutu Národní knihovny ČR a odboru kultury Krajského úřadu Plzeňského kraje. Vedle koordinační, metodické a poradenské činnosti se věnovalo také organizaci vzdělávacích kurzů pro knihovníky, školy i veřejnost.

V roce 2024 byly v oddělení zaměstnány 3 pracovnice: Ing. Hana Petrovičová, Mgr. Petra Krausová, Bc. Markéta Mašátová. Pracovní poměr Ing. Hany Petrovičové byl ukončen k 31. 12. 2024.

Výkonem RF v Plzeňském kraji bylo v roce 2024 smluvně pověřeno 16 knihoven, které zabezpečovaly činnost 464 obsluhovaných knihoven s nárokem na dotaci z prostředků kraje. V roce 2024 činily tyto prostředky 9 500 000 Kč. Mezi jednotlivé pověřené knihovny byly přerozděleny dle počtu obsluhovaných knihoven jednotlivých metodických oblastí. Oproti roku 2023 došlo k navýšení této dotace o 700 000 Kč.

Dle *Plánu hlavních úkolů OVOK* byly průběžně prováděny kontroly nakládání s finančními prostředky z dotace na výkon RF. Začátkem roku bylo znovu komplexně překontrolováno vyúčtování dotace na základě předložených účetních dokladů ze všech 16 pověřených knihoven a byly zpracovávány výkazy RF jednotlivých knihoven do souhrnných výkazů o financování a výkonu. Následně byla zpracována *Roční zpráva o výkonu regionálních funkcí za rok 2023* pro poskytovatele dotace. Zpráva byla rovněž předána Národní knihovně ČR a byla zveřejněna v termínu do 31. 3. 2024 na webových stránkách SVK PK (viz <https://svkpk.cz/wp-content/uploads/2024/03/Rocni-zprava-RF-za-2023-web.pdf>).

V rámci hlavních úkolů OVOK se pracovnice zabývaly také konzultacemi ke statistice výkonů knihoven a kontrolami statistických výkazů a sumářů Kult (MK) 12-01 za jednotlivé zpravodajské jednotky. Výsledné údaje byly po opravách zpracovány v podobě celokrajských sumářů a s komentářem v termínu odeslány NIPOS MK ČR. Výsledky posloužily jako podklad pro vydání materiálu *Přehled činnosti veřejných knihoven v Plzeňském kraji v roce 2023*.

V roce 2024 se uskutečnily 4 porady zástupců pověřených knihoven, na které byli přizváni také zástupci odboru kultury Krajského úřadu Plzeňského kraje a další hosté. Všechny porady proběhly prezenčně v budově SVK PK, a to ve dnech 28. 3., 30. 5., 26. 9. a 28. 11.

Ing. Petrovičová a Mgr. Krausová se účastnily mimo jiné také kontrolní činnosti SVK PK, práce v odborných komisích, např. sekce SKIP pro vzdělávání a sekce veřejných knihoven, podílely se na činnosti sekce SDRUK pro regionální funkce, na činnosti regionální organizace SKIP. Mgr. Krausová pokračovala ve spolupráci s krajským střediskem NPI a Nadací OSF. Ing. Petrovičová zajišťovala po celý rok správu spisovny.

V rámci organizace vzdělávacích akcí podalo oddělení žádost o dotace v programu Ministerstva kultury ČR VISK 2 *Mimoškolní vzdělávání knihovníků*. Na základě projektu *Vzdělávání knihovníků knihoven Plzeňského kraje v roce 2024* obdržela knihovna dotaci 37 000 Kč. Celkové náklady na realizaci projektu dosáhly částky 73 174 Kč. Rozdíl mezi celkovými náklady a dotací byl hrazen ze spoluúčasti žadatele. V rámci projektu se uskutečnilo 9 kurzů (z toho dva online) v celkovém rozsahu 54 hodin. Kurzů se zúčastnilo celkem 182 knihovníků.

Mimo VISK 2 bylo pro knihovníky uspořádáno dalších 6 vzdělávacích kurzů či seminářů (Akviziční portál, EBSCOhost, Inspirační seminář Bookstart, Pedagogické základy pro práci s dětmi do 12 let, Pedagogické základy pro práci s mládeží 12+, Pedagogické základy pro práci s dospělými). Těchto vzdělávacích akcí se zúčastnilo 65 knihovníků.

V roce 2024 byla SVK PK nadále zapojena do projektu Digitální odyssey v knihovnách, v rámci kterého nabízíme seniorům věkové kategorie 65+ bezplatné vzdělávání v oblasti chytrých zařízení. Celkem proběhlo 18 seminářů Jak na chytrý telefon a tablet, z toho 8 mimo SVK PK v regionálních knihovnách Plzeňského kraje, možnosti individuální konzultace využilo 64 seniorů. V roce 2024 se rozběhly další projekty digitálního a informačního vzdělávání seniorů a starších dospělých. V rámci nově založeného cyklu Senior smart klub proběhlo 28 lekcí věnujících se moderním technologiím, rozvoji mediální gramotnosti se věnovala ověřovací dílna s názvem Informace pod lupou. Uvedené vzdělávací akce lektorovala pracovníce OVOK Markéta Mašátová, která se kontinuálně vzdělává v oblasti neformálního vzdělávání dospělých i mládeže. Veřejnosti jsme zprostředkovali také další přednášky týkající se informační a mediální gramotnosti.

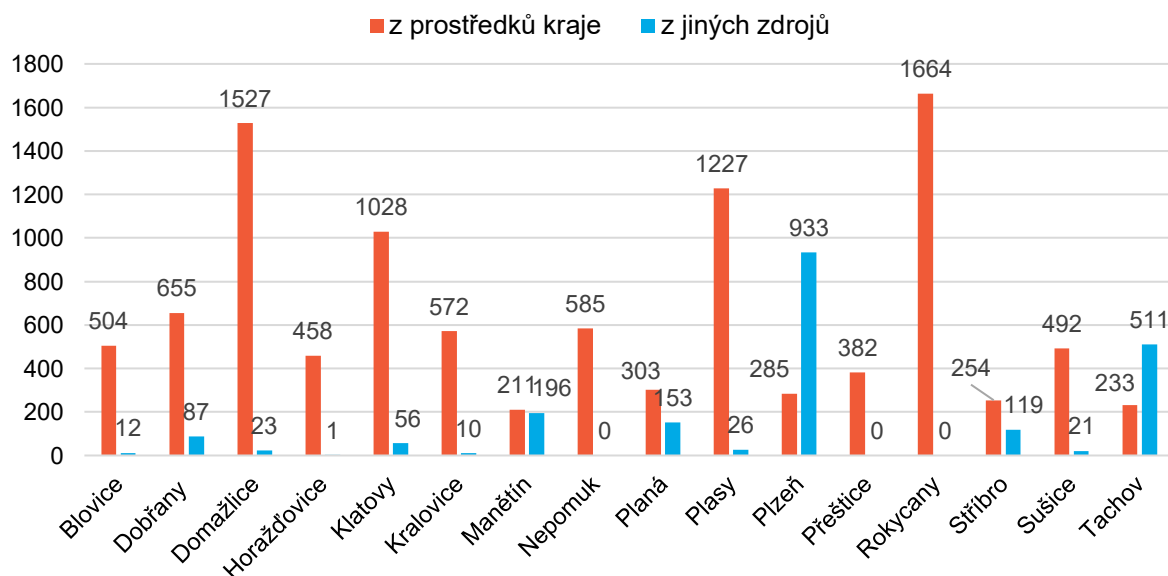
Ve spolupráci se zájmovým spolkem Aignos z. s. jsme uspořádali v prostorech SVK PK 17 workshopů pro školní kolektivy z 2. stupně ZŠ a SŠ s názvem Robopis, zaměřených na využití AI pro podporu tvůrčího procesu při psaní kreativních textů. I v uplynulém roce pracovníce oddělení prováděly po hlavní budově SVK PK školní kolektivy ze základních i středních škol Plzeňského kraje. Celkem se konalo 26 exkurzí.

Vzdělávání dalších cílových skupin se týkal projekt Rozvoj kompetencí pracovníků a pracovníků kulturního a kreativního sektoru Plzeňského kraje, realizovaný za finanční spoluúčasti EU prostřednictvím Národního plánu obnovy a Ministerstva kultury ČR. V jeho rámci proběhlo celkem 21 kurzů, jichž se zúčastnilo na 280 pracovníků knihoven, galerií, muzeí a archivů.

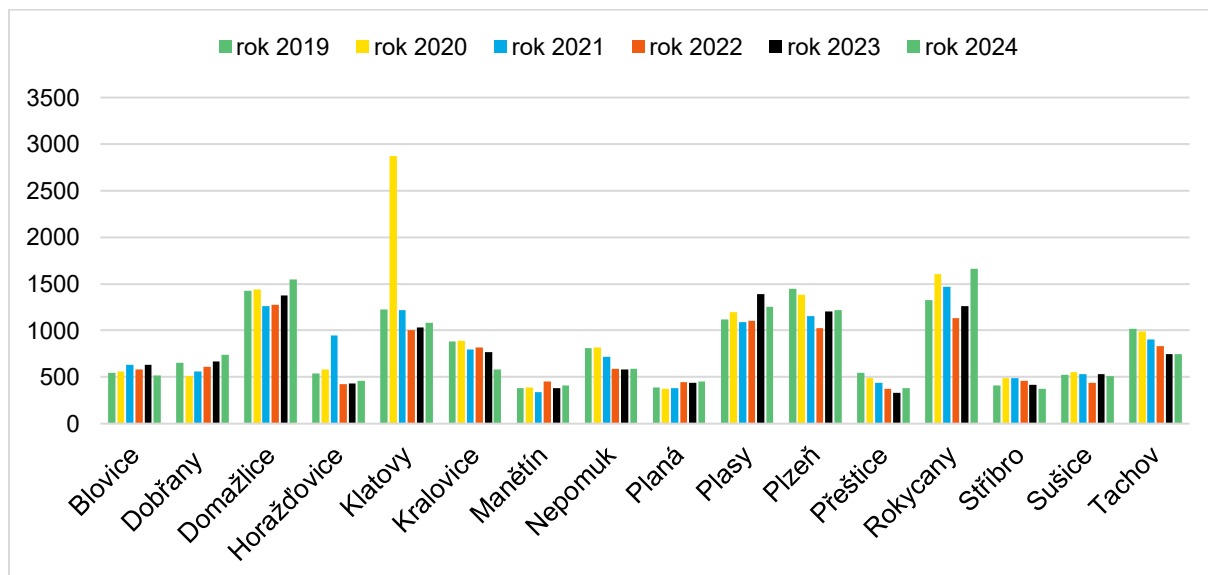
4. Hodnocení výkonu regionálních funkcí v pověřených knihovnách

Stěžejní činností regionálních oddělení jednotlivých pověřených knihoven byl standardně nákup knihovního fondu, jeho zpracování, tvorba výměnných souborů a jejich pravidelný rozvoz do obsluhovaných knihoven. Celkový stav výměnného fondu (VF) k 31. 12. 2024 v Plzeňském kraji činil **356 934** knihovních jednotek, přičemž odrážel skutečný stav VF po přechodech některých knihoven (Planá, Rokycany) na nové knihovní systémy. Při těchto přechodech byly odhaleny nepřesnosti v evidenci knihovních jednotek v předchozích systémech. Pokud bychom vycházeli z původně vykazovaného stavu knihovních jednotek výměnného fondu k 31. 12. 2023, měl by celkový stav VF k 31. 12. 2024 po započtení přírůstků a odečtu úbytků činit 354 682 knihovních jednotek, avšak po revizi počtu knihovních jednotek VF ve výše uvedených knihovnách a opravě výkazů výkonu RF je skutečný stav výměnného fondu o 2 252 knihovních jednotek vyšší.

Celkový roční přírůstek výměnného fondu zakoupený z prostředků kraje, obcí a jiných zdrojů včetně darů činil **12 528** knihovních jednotek, což je o **351** svazků více než v roce 2023. Z toho roční přírůstek zakoupený pouze z dotačních prostředků kraje činil **10 380 k. j.**, což je o **766** svazků více ve srovnání s předchozím rokem. Z příspěvků obcí a z jiných zdrojů včetně darů bylo pořízeno **2 148** svazků. Na nákupu knih do výměnných souborů se opět podíleli zřizovatelé obsluhovaných knihoven v regionech pověřených knihoven v Manětíně, Plané, Plzni a Tachově.

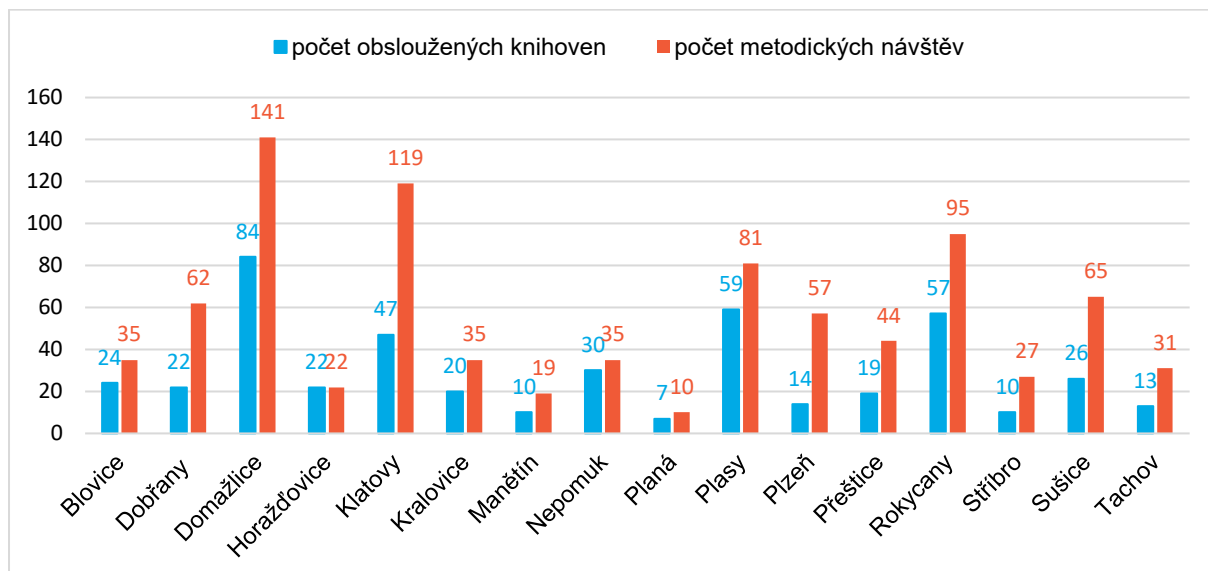
Rok 2024 – celkový roční přírůstek výměnného fondu z finančních prostředků Plzeňského kraje a z prostředků obcí a jiných zdrojů (Česká knihovna, dary aj.)

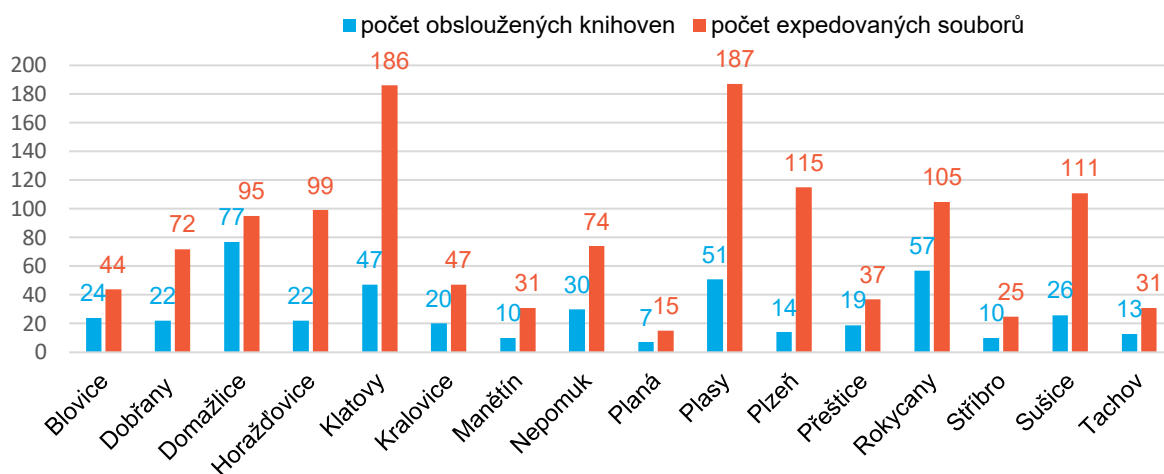
	Blovice	Dobřany	Domažlice	Horažďovice	Klatovy	Kralovice	Manětín	Nepomuk	Planá	Plasy	Plzeň	Přeštice	Rokycany	Stříbro	Sušice	Tachov
rok 2019	549	655	1429	538	1222	884	381	813	388	1116	1448	548	1327	406	521	1015
rok 2020	562	512	1442	582	2874	889	387	819	377	1196	1380	491	1607	489	554	988
rok 2021	632	559	1261	948	1215	798	341	719	378	1091	1152	439	1466	489	534	906
rok 2022	584	612	1276	421	1005	819	452	589	442	1104	1024	376	1132	457	439	835
rok 2023	628	670	1376	428	1030	764	378	584	437	1393	1205	332	1258	417	534	743
rok 2024	516	742	1550	459	1084	582	407	585	456	1253	1218	382	1664	373	513	744

Celkové roční přírůstky výměnného fondu (z prostředků kraje a jiných zdrojů) r. 2019–2024

Pověřené knihovny poskytují svým obsluhovaným knihovnám celoroční poradenskou a konzultační činnost zaměřenou na veškeré knihovnické aktivity včetně řešení otázek spojených s automatizovanými knihovnickými systémy. V Plzeňském kraji pracují knihovny v systémech Clavius, Tritius a Koha. Celkem bylo evidováno **834** konzultací delších než 30 minut. Tato činnost je prováděna různými způsoby – při osobní návštěvě, telefonicky, elektronickou cestou, v rámci porad či formou školení. V průběhu roku bylo ze strany pověřených knihoven vykázáno celkem **878** metodických návštěv, během nichž byly do obsluhovaných knihoven expedovány výměnné soubory, rozváženy propagační materiály a poskytovány informační služby.

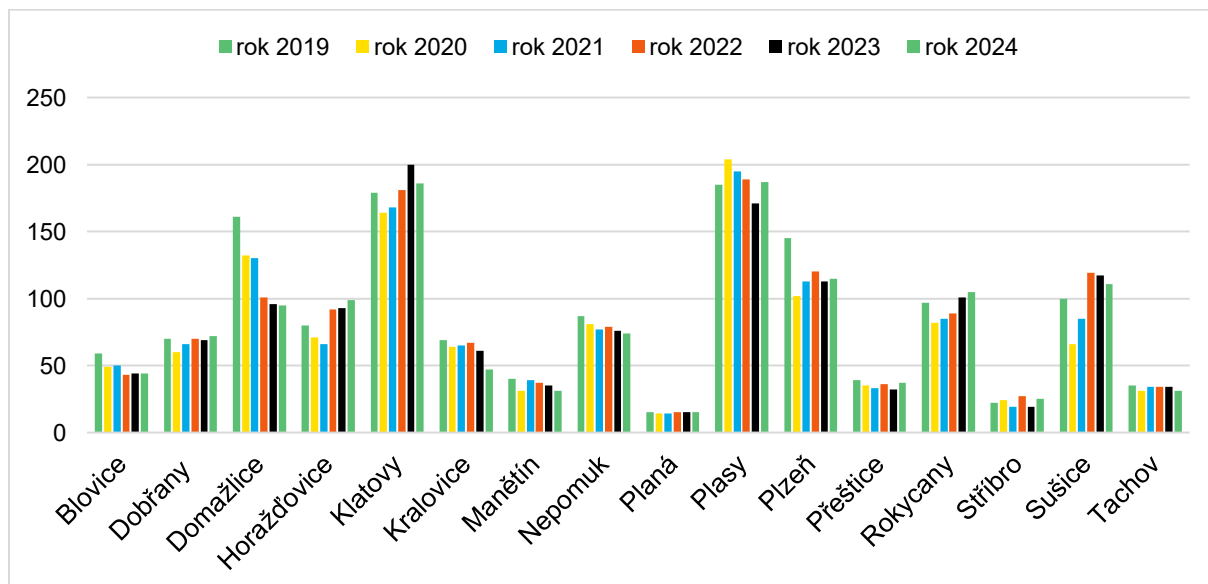

Počet metodických návštěv v roce 2024

Počet obslužených knihoven a expedovaných výměnných souborů v roce 2024

Do obsluhovaných knihoven bylo v roce 2024 dodáno 1 274 výměnných souborů, což je o 2 soubory méně než v předchozím roce, avšak počet knihovních jednotek v dodaných souborech byl naopak o 600 kusů vyšší. Speciální požadavky čtenářů řeší pověřené knihovny formou vyžádaných menších souborů z pověřených knihoven, osobních výběrů literatury ze strany pracovníků obsluhovaných knihoven a využíváním meziknihovní výpůjční služby velkou měrou z pověřené knihovny.

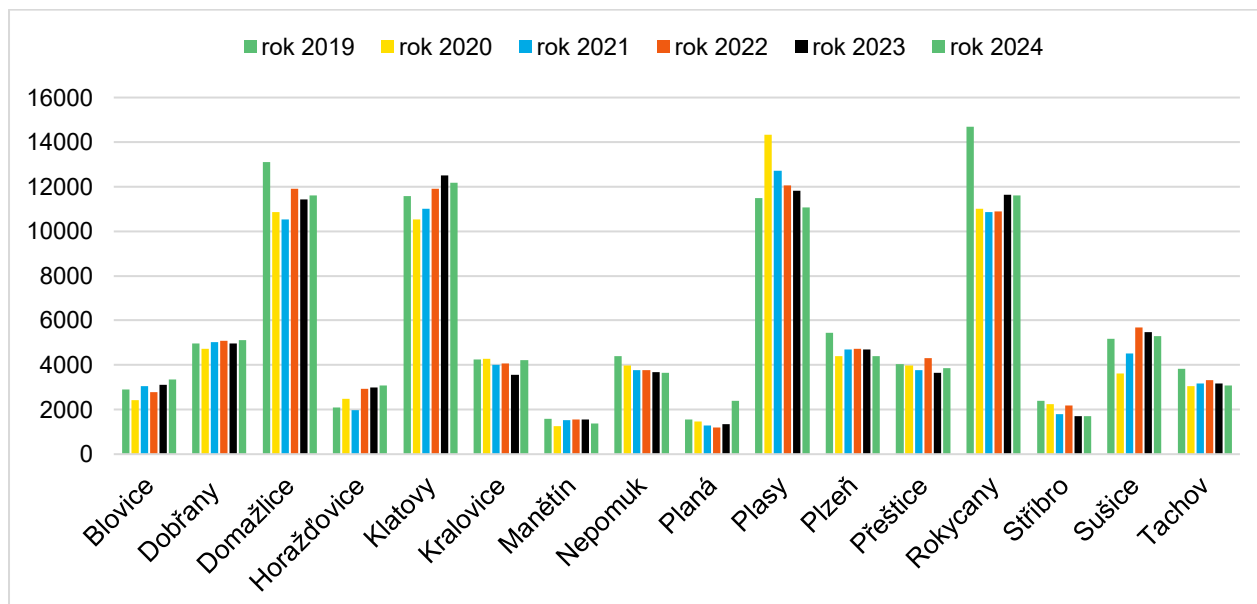

	Blovice	Dobřany	Domažlice	Horáždovice	Klatovy	Kralovice	Manětín	Nepomuk	Planá	Plasy	Plzeň	Přestice	Rokycany	Stříbro	Sušice	Tachov
rok 2019	59	70	161	80	179	69	40	87	15	185	145	39	97	22	100	35
rok 2020	49	60	132	71	164	64	31	81	14	204	102	35	82	24	66	31
rok 2021	50	66	130	66	168	65	39	77	14	195	113	33	85	19	85	34
rok 2022	43	70	101	92	181	67	37	79	15	189	120	36	89	27	119	34
rok 2023	44	69	96	93	200	61	35	76	15	171	113	32	101	19	117	34
rok 2024	44	72	95	99	186	47	31	74	15	187	115	37	105	25	111	31

Počet výměnných souborů dodaných knihovnám – srovnání let 2019-2024

Většina neprofesionálních malých místních knihoven nemá svůj vlastní fond, je tedy plně závislá na obměně výměnných souborů. Ve sledovaném několikaletém horizontu je ve většině pověřených knihoven dle grafického výstupu až na malé výkyvy patrná relativní stálost počtu i objemu dodávek souborů v závislosti na počtu obsluhovaných knihoven.

Ve výměnných souborech bylo obsluhovaným knihovnám poskytnuto celkem **87 960** knihovních jednotek, což je o 600 knihovních jednotek více než v předchozím roce.

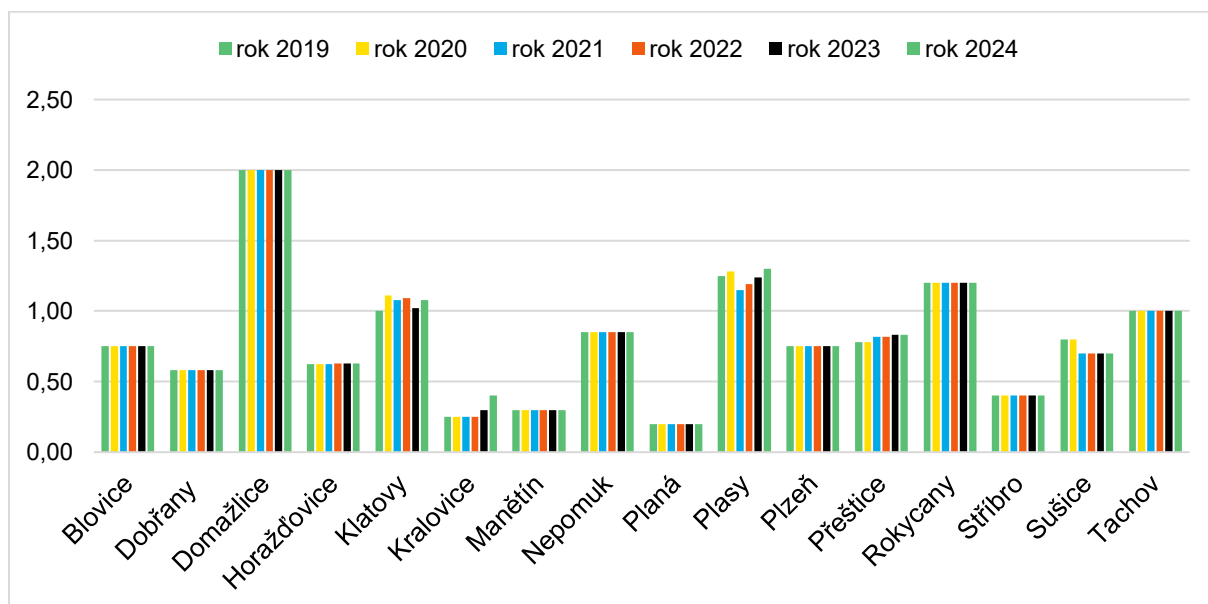
Počet svazků v souborech dodaných obsluhovaným knihovnám – srovnání let 2019–2024

Nově nakoupený fond z prostředků zřizovatelů obsluhovaných knihoven zpracovaly v rámci výkonu regionálních funkcí pověřené knihovny v Domažlicích, Plzni a v Rokycanech. Takto bylo zpracováno **1 152** knihovních jednotek.

Doprava v regionu v roce 2024 vykazovala srovnatelný objem oproti předchozím rokům z hlediska počtu obslužených knihoven. Bylo vykázáno **23 077** ujetých km. Doprava do obsluhovaných knihoven byla zajišťována standardně služebními vozidly zřizovatelů nebo pověřených knihoven. Jednalo se jako obvykle o dodávky výměnných souborů, revize a aktualizace fondu na knihovnách, metodické návštěvy, individuální poradenskou činnost apod.

Pomoc při revizních činnostech a aktualizacích si vyžádalo **27** obsluhovaných knihoven. Bylo zrevidováno **80 553** svazků a aktualizováno **18 234** knihovních jednotek. Tato činnost probíhala ve spolupráci s pracovníky pověřených knihoven v regionech Blovice, Domažlice, Horažďovice, Klatovy, Plasy, Plzeň, Přeštice a Rokycany.

V celokrajském měřítku činil souhrn úvazků metodiků pověřených knihoven **12,97** úvazků. V dlouhodobém horizontu zůstává relativně neměnný stav.

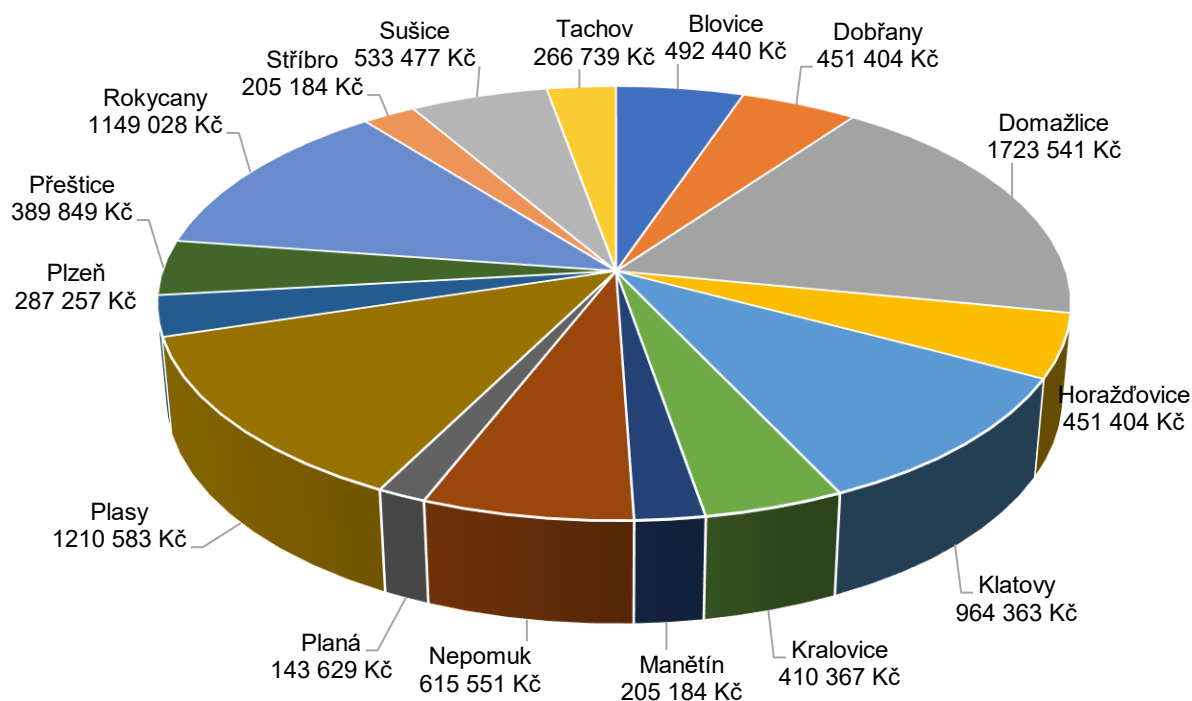
	Blovice	Dobruška	Domažlice	Horažďovice	Klatovy	Kralovice	Manětín	Nepomuk	Planá	Plasy	Plzeň	Přestice	Rokycany	Stříbro	Sušice	Tachov
rok 2019	0,75	0,58	2,00	0,63	1,00	0,25	0,30	0,85	0,20	1,25	0,75	0,78	1,20	0,40	0,80	1,00
rok 2020	0,75	0,58	2,00	0,63	1,11	0,25	0,30	0,85	0,20	1,28	0,75	0,78	1,20	0,40	0,80	1,00
rok 2021	0,75	0,58	2,00	0,63	1,08	0,25	0,30	0,85	0,20	1,15	0,75	0,82	1,20	0,40	0,70	1,00
rok 2022	0,75	0,58	2,00	0,63	1,09	0,25	0,30	0,85	0,20	1,19	0,75	0,82	1,20	0,40	0,70	1,00
rok 2023	0,75	0,58	2,00	0,63	1,02	0,30	0,30	0,85	0,20	1,24	0,75	0,83	1,20	0,40	0,70	1,00
rok 2024	0,75	0,58	2,00	0,63	1,08	0,40	0,30	0,85	0,20	1,30	0,75	0,83	1,20	0,40	0,70	1,00

Pracovní úvazky metodiků vykonávajících regionální funkce – srovnání let 2019-2024

Statistické údaje vykazované v celostátním výkazu Kult (MK) 12-01 se týkaly všech evidovaných knihoven v Plzeňském kraji. Sumarizace dat jako obvykle proběhla v prvním čtvrtletí roku 2024 a veškeré údaje za rok 2023 byly elektronickou formou předávány k celostátnímu zpracování do NIPOS. Počátkem roku 2024 bylo ze strany pověřených knihoven zpracováno celkem 514 statistických výkazů včetně sumářů ze všech knihoven v Plzeňském kraji. Všechny sumáře za jednotlivé kategorie knihoven prošly kontrolou ze strany oddělení vzdělávání a organizace knihovnictví SVK PK.

5. Financování regionálních funkcí

Na výkon regionálních funkcí v Plzeňském kraji byly pro rok 2024 zastupitelstvem Plzeňského kraje schváleny finanční prostředky ve výši **9 500 000 Kč**, z této částky byly minimálně **2 375 000 Kč** určeny na nákup knihovního fondu pro obsluhované knihovny v kraji. Celková přidělená dotační částka byla o 700 000 Kč vyšší než v roce 2023. Pro SVK PK nebyly prostředky na výkon RF zvlášť vyčleněny. Suma byla přerozdělena metodou proporcionálního financování, která zohledňuje počet základních knihoven zřizovaných obcemi v Plzeňském kraji v okruhu působnosti pověřených knihoven. Poměrová částka při čerpání dotace byla stanovena na maximálně 75 % určených na osobní a případně provozní náklady a minimálně 25 % na nákup knihovního fondu.

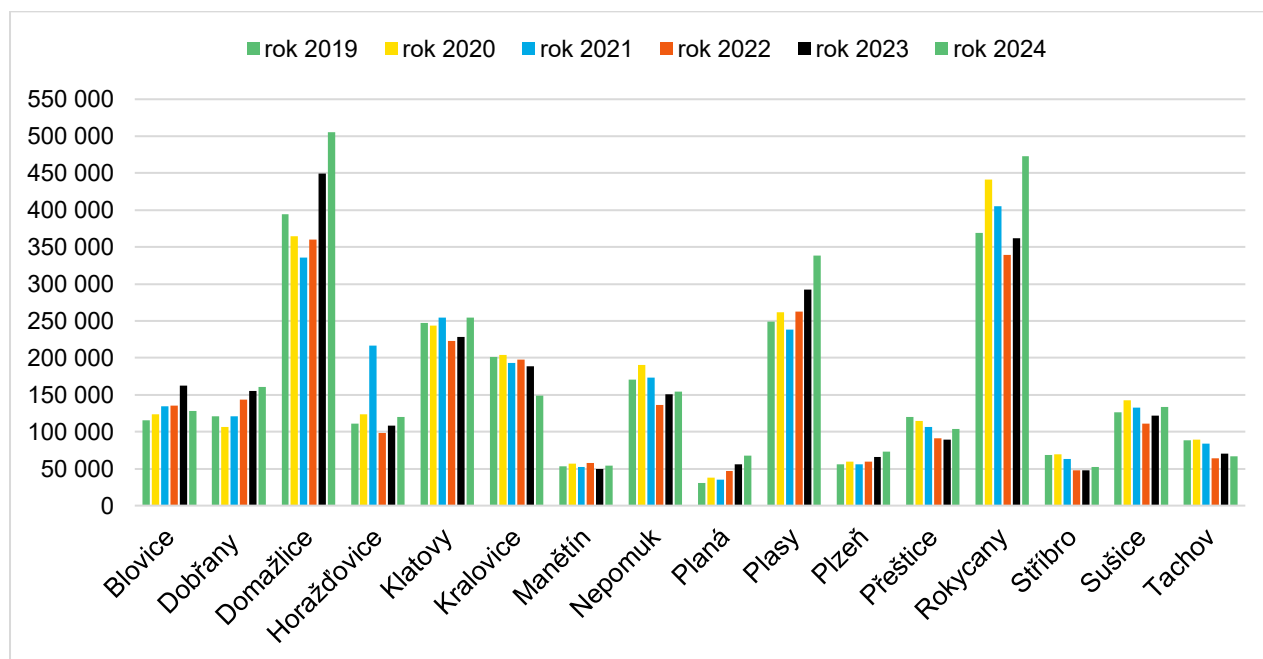

Rozložení objemu finančních prostředků v Plzeňském kraji na výkon regionálních funkcí v jednotlivých pověřených knihovnách v roce 2024

Z předložených údajů statistických výkazů knihoven a ze zpracovaného sumáře výkonu a financování regionálních funkcí za rok 2024 vyplynulo, že všechny knihovny v plné míře využily přidělenou dotaci a zároveň nepřekročily stanovené limity. Maximální částka, kterou bylo možno použít na celkové osobní náklady a nově také na provozní náklady nebyla překročena v žádné z knihoven. Tato zahrnuje mzdové náklady stálých zaměstnanců na plné či částečné úvazky, zákonné sociální pojištění a sociální náklady. Do limitu 75 % bylo možné započítat i provozní náklady. Celková

suma osobních nákladů hrazených z dotace v roce 2024 činila u pracovníků vykonávajících regionální funkce **6 175 872 Kč**.

Celková spotřeba materiálu byla vyčíslena na 2 948 538 Kč. Z toho částka vynaložená na nákup knihovního fondu z prostředků dotace činila **2 833 774 Kč**, což bylo o 233 775 Kč více než v předchozím roce. Ve všech pověřených knihovnách byla dodržena stanovená minimální hranice nákupu knih do výměnného fondu, která v celkovém objemu činila 2 375 000 Kč. Do spotřeby materiálu byly kromě pořízení knihovního fondu započítány nákupy pohonných hmot, nezbytné kancelářské potřeby pro knihovny, tiskopisy, čtenářské průkazy, knižní lístky, fólie na obalování knih, knihovnické kalendáře, rozřaďovače, tonery do tiskáren a kopírek apod.

	Blovice	Dobřany	Domažlice	Horažďovice	Klatovy	Kralovice	Manětín	Nepomuk	Planá	Plasy	Plzeň	Přeštice	Rokycany	Stříbro	Sušice	Tachov
rok 2019	115 091	120 499	394 706	111 048	247 294	201 039	52 789	170 361	30 850	248 660	55 683	120 368	369 007	68 693	126 179	88 421
rok 2020	123 307	106 117	364 817	123 677	243 953	204 308	56 638	190 410	38 044	261 466	59 649	114 909	441 637	69 417	142 380	88 983
rok 2021	134 369	121 244	335 980	216 269	254 439	192 820	51 974	173 603	35 161	237 956	55 792	106 839	405 573	63 375	132 926	83 599
rok 2022	135 112	143 218	359 813	98 704	222 934	197 442	57 681	136 200	46 899	262 763	59 624	91 313	338 983	47 798	110 638	63 830
rok 2023	162 791	154 821	449 803	108 278	228 632	188 955	49 941	150 689	55 874	292 066	66 158	89 476	362 100	47 680	122 222	70 513
rok 2024	128 437	160 514	505 093	120 218	254 045	149 259	54 113	154 661	67 879	338 153	72 856	103 659	472 486	52 347	133 369	66 685

Srovnání objemu vynaložených prostředků na nákup výměnného knihovního fondu z prostředků krajské dotace v Kč v letech 2019-2024

Další položku tvořily finanční příspěvky zřizovatelů knihoven na nákup knih do výměnných souborů pověřených knihoven. Ve sledovaném roce bylo aktivně zapojeno 36 obcí v obvodu působnosti pověřených knihoven v Tachově, Stříbře, Planá a v Manětíně. Celková suma těchto příspěvků na výměnný fond činila **312 779 Kč**. Dalším a zároveň největším příspěvatelem byla Knihovna města Plzně,

p. o., která na nákup knih do stálého fondu svých knihoven vložila z vlastních prostředků částku **165 994 Kč**.

Náklady na spotřebu energie byly vykázány ve výši **132 470 Kč**, což je 30 679 Kč méně než v roce 2023. Jednotlivé částky jsou zúčtovány na základě vypracovaných směrnic o spotřebě energií. Tyto náklady byly vyčísleny u knihoven v Blovicích, Domažlicích, Plasích a Plzni. V ostatních knihovnách energie plně hradili zřizovatelé pověřených knihoven. Jednalo se o podíly na vodném, stočném, na spotřebě elektrické energie a plynu.

Cestovné činilo **47 013 Kč**, suma se oproti roku 2023 navýšila o 4 572 Kč v důsledku zdražení jízdného a pohonných hmot. Zahrnovalo cestovní náhrady v rámci metodických návštěv pracovníků pověřených knihoven, pracovních porad, školení a seminářů. Cestovné vykazovaly knihovny Blovice, Domažlice, Klatovy a Plasy. U ostatních pověřených knihoven bylo cestovné opět financováno z vlastních prostředků zřizovatelů.

Ostatní služby zahrnovaly položky jako je doprava, upgrade výpočetní techniky, pořízení antivirových programů, licencí na informační zdroje, náklady na telefonní poplatky, účastnické poplatky aj. Položky ostatních služeb byly finančně vyjádřeny souhrnnou částkou **169 677 Kč**, což představuje zvýšení o 72 771 Kč ve srovnání s předchozím rokem, které bylo dáno především navýšením poplatků za AKS a jejich servis v souvislosti se zapojením dalších knihoven do regionálních automatizovaných knihovních systémů (RAKS). Náklady na dopravu vykazovaly knihovny v Dobřanech, Horažďovicích a Rokycanech v celkové částce **9 739 Kč**.

Z doložených údajů je zřejmé, že přidělená dotace byla opět plně vyčerpána a v závislosti na různých místních podmínkách a dle možností jednotlivých pověřených knihoven účelně využita. Na chodu regionálních oddělení a na zabezpečení výkonu regionálních funkcí se jako obvykle různou měrou podíleli i zřizovatelé pověřených a obsluhovaných knihoven.

V Plzni 13. 3. 2025
Mgr. Petra Krausová